

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2013

HUNGARIAN

HIGHER LEVEL

**Wednesday, 19 June
09:30 - 12:30**

Olvassa el a következő szöveget, és válaszoljon érthetően magyarul az I., II. és III. részben feltett kérdésekre!

Kikapcs – Tévét nem nézők. Egyre többen tudatosan számúzik a lakásukból – vagy eleve be sem engedik oda – a tévét.

1. Jelentősen vesztett népszerűségéből a szórakoztatóipar korábban évtizedeken át vezető médiuma, a televízió. Miközben a szenvedélyes tévénézők otthonában sok helyütt már a két, három készülék sem ritka, a tv-vel ellátott háztartások – és az „elfogyasztott” műsorpercek – száma lassú, de biztosnak látszó csökkenésnek indult. A tévézés összes szabadidőn belüli részesedése a nyolcvanas évek közepétől az ezredfordulóig töretlenül emelkedett: 2000-ben a magyarok a szabadidejük 60%-át töltötték a készülék előtt. A „megtisztított” tévézési adatok tanúsága szerint már csak a szabadidőnk felében ülünk a képláda előtt. Már, aki odaül, és tévézik egyáltalán!

2. Arról nincs felmérés, hányan mondanak le önként az égi és földi sugárzású csatornák élvezetéről, ám az biztos, hogy az egyre ritkábban tévénézők, illetve a totálisan tv-absztinensek döntő többsége nem anyagi megfontolás miatt tartóztatja meg magát az efféle élvezetektől. Ellentétben ugyanis a korábbi évtizedekkel, ma már nem elsősorban pénzkérdés, hanem tudatos választás, hogy egy lakásban akad-e tévé, vagy nem. Erre utal, hogy a készülékkel ellátott háztartások aránya közel ugyanakkorra a legalsó, illetve a legfelső jövedelmi csoportba tartozók esetében.

3. Bár a tévét nem nézők táboráról és indítékairól nincsenek pontos információk, beszélgetésekből, internetes fórumokról is tudható, hogy sokszor az önálló életet kezdő fiatalok azok, akik a szülőktől elköltözve, új életmódot kialakítva már eleve nem vesznek készüléket. Sőt fiatalok körében ma már szinte divat azzal kérkedni, hogy „én nem nézek tévét”. Ami persze megtévesztő lehet, hiszen ez sokszor csak a rugalmas elszakadás a hagyományos tévézéstől: a letöltött filmek, dvd-k segítségével, a tévécsatornák honlapján elérhető rögzített adások megtekintésével ugyanis sokan még tévé nélkül is „képben” vannak. Ugyanakkor tény, hogy a tévécsatornák hírközlésben betöltött szerepe – amiért korábban sokan nélkülözhetetlennek tartották a tévé beszerzését – egyre csökken, már nem kell híradókat nézni ahhoz, hogy valaki vizuálisan is tájékozott legyen. Az internetes hírcsatornákon már „mozgó tudósítások” is megtalálhatók.

4. Jelentős táboruk van a nem tévénézők között azoknak a – zömmel értelmiségi – családoknak is, amelyek elvből fosztják meg magukat a képernyő nyújtotta élvezetektől. Például azért, mert a tévézéssel töltött időt és az onnan nyerhető információkat, illetve élményt az ár-érték arányt tekintve alacsonynak ítélik. Például Kovács Ákos zenész-énekes interjúja arról, túl drága és kevés az ideje ahhoz, hogy tévézzen. Sokakat visszatart az is, hogy a tévé nemcsak árukat reklámoz, hanem világnézetet is, észrevétlenül formálja, alakítja át sokak világvélményét.

5. Az önmegtartóztatáshoz időnként olyan ideológiák is társulnak, amelyek a „szem ráógumizását” egyenesen a bűnös élvezetek közé sorolják. Például egy asszony úgy indokolja, miért nem néz televíziót: „Istenhívő vagyok, és a tévé képernyőjén az ördög jön démoni formában, próbál bűnökre sarkallni, ezért nem is engedem be a lakásomba.”

6. A tévével szembeni berzenkedés az oktatásügyben is tetten érhető: a tudatos tévézés, a szelektálás a legtöbb egyházi, illetve alternatív iskolában már szinte kötelező tananyag. Ám a legtöbb helyen inkább az „okos tévézésre”, semmint a teljes tiltásra helyezik a

hangsúlyt. Van, ahol csak a hétköznapi tévzés nélkülözését kérik a gyerekek szüleitől; részint, hogy ne vegye el az időt mástól, részint arra hivatkozva, hogy dekoncentrálttá teszi a nebulókat.

7. Sokakat az interaktivitás hiánya tántorít el a tévzéstől. A fiatalok (18–29 év) körében az internet mostanra az elsődleges, napi szinten használt médiaeszközzé vált. Felnőtt egy generáció, amely számára már idegen az a szereposztás, hogy csupán passzív fogyasztó lehet. Utóbbiak egy részét a háromdimenziós technológiával átmenetileg a képernyő elé lehet csábítani, de a jövő útja a gyártók és a műsorkészítők szerint az interaktivitást lehetővé tevő hibrid tévé elterjedése.

8. A televíziók aktuális műsorai mellett internetes tartalmakat is elérhetővé tevő tévés technológia felhasználóinak szokásairól nemrég készítették felmérést. Ebből kiderül, hogy a választás lehetőségét felkínáló készülékkel rendelkezők kevesebbet és tudatosabban tévznek: napi átlag 40 percet néznek hagyományos, további 40 percig általuk letöltött műsort, szemben a „maradi” készülékkel tévzők több mint 4 óra fejadagjával. Az is kiderült, hogy leginkább a valóságshow-k, a bulvárműsorok és a parlamenti közvetítések azok a műsортípusok, amelyekről inkább a netes tartalmakhoz menekülnek a hagyományos tévéműsорт már csak szelektíven fogyasztók. A tömegigény azonban valószínűleg a távoli jövőben is életben tartja majd például a szappanoperákat.

(637 szó)

Dobszay János, HVG, 2012, adaptáció

I. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

Válaszoljon a következő kérdésekre!

1. a, Magyarázza meg, mit jelent az „absztinens” szó! (1 pont)
- b, Magyarázza meg, mit jelent a „kérkedik” szó! (1 pont)
- c, Magyarázza meg, mit jelent a „képben van” kifejezés! (1 pont)
- d, Magyarázza meg, mit jelent a „sarkall” szó! (1 pont)
- e, Magyarázza meg, mit jelent a „berzenkedés” szó! (1 pont)

2. Napi átlag mennyit tévéznek a televíziók aktuális műsorai mellett internetes tartalmakat is elérhetővé tevő tévés technológia felhasználói? **(5 pont)**

3. Miért kéri a legtöbb egyházi és alternatív iskolában a hétköznapi tévézés nélkülözését a gyerekek szüleitől? **(5 pont)**

4. Miért állítja azt a cikk, hogy „az egyre ritkábban tévézők, illetve a totálisan tv-absztinensek döntő többsége nem anyagi megfontolás miatt tartóztatja meg magát az efféle élvezetektől”? **(5 pont)**

5. A cikk alapján magyarázza meg, miért lehet megtévesztő, hogy a fiatalok körében ma már szinte divat azzal kérkedni, hogy „én nem nézek tévét”? **(5 pont)**

6. A szerző azt állítja, „[s]okakat az interaktivitás hiánya tántorít el a tévézéstől”. Fejtse ki ezt az álláspontot, és azt is, egyetért-e vele, vagy sem! **(5 pont)**

II. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

Kommentár

A szöveg alapján kommentálja az alábbiakat minimum 100 szóban:

A cikk alapján magyarázza meg, milyen okai lehetnek annak, hogy „[j]elentősen veszített népszerűségéből a szórakoztatóipar korábban évtizedeken át vezető médiuma, a televízió”!

III. RÉSZ

(40 pont / 100 pont)

Esszé

A két téma közül válasszon ki egyet, és írjon egy minimum 300 szavas esszét!

1. lehetőség

„[A] tévé nemcsak árukat reklámoz, hanem világnézetet is”

vagy

2. lehetőség

Álmaid követése – keserédes utazás